ISSN 0132-5930

Барвінок

ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМУ ТА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ РАДИ ВСЕСОЮЗНОЇ ПІОНЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА ДЛЯ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ
Журнал нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР

8

1980

ЗА ЛИСТКОМ КАЛЕНДАРЯ

3 **ВСЕСОЮЗНИЙ ДЕНЬ ЗАЛІЗНИЧНИКА**

Неозора наша Батьківщина. Залізничний транспорт допомагає з'єднати міста і села, промислові та сільськогосподарські райони, всі куточки країни. Неможливо уявити сьогодні безмежних сибірських просторів без могутньої Байкало-Амурської магістралі. Вона пройде через Східний Сибір та Далекий Схід і вийде до Тихого океану. У багатьох містах нашої Вітчизни є дитячі залізниці. Поїзди там водять школярі, провідники, обхідники й пасажири теж діти. Привітаймо ж нині залізничників зі святом!

9 **ВСЕСОЮЗНИЙ ДЕНЬ ФІЗКУЛЬТУРНИКА**

10 **ДЕНЬ БУДІВЕЛЬНИКА**

17 **ДЕНЬ ПОВІТРЯНОГО ФЛОТУ СРСР**

80
років
з дня народження
ОЛЕКСАНДРА КОПИЛЕНКА

ЩЕДРИЙ СЕРЦЕМ

Скрутно жили Копиленки. Та й звідки достаткам взятися: батько-залізничник заробляв мало, а дітей, одно одного менших, більше десяти. Не всі вижили. З-поміж тих, яким поталанило,— Сашко. Не знала, звичайно, неграмотна мати, що посилає до школи майбутнього письменника. Хотілося вистражданій у горі й праці жінці, щоб хоч допитливий Сашко у люди вибився. Тому й одривала від сім'ї копійчину на синову науку.

Чи вийшло б щось із тієї затії за царату? Революція ж широко відкрила перед бідняками двері навчальних закладів. Олександр вивчає біологію в Харківському університеті. Та з'являється у юнака ще одна пристрасть — прагнення писати. А що як їх поєднати? Це буде згодом. Поки що всевладно перемагає література. Дуже швидко з'являються перші оповідання Олександра Копиленка, а невдовзі й роман «Народжується місто».

На запитання, як він став писати для дітей, Олександр Копиленко відповідав: «...До цього мене підштовхнули заклики нашої партії про створення літератури для дітей, а також оповідання мо-

18 — 25 ПЕРШИЙ ВСЕСОЮЗНИЙ ЗЛІТ ПІОНЕРІВ (1929)

За море синьохвильне,
мов блискавки
політ,
розлийся, пісне вільна,
про піонерський зліт...

Володимир Маяковський присвятив ці рядки Першому Всесоюзному зльоту піонерів, що відбувся в Москві 1929 року. Серед делегатів і гостей зльоту були також Н. К. Крупська, О. М. Горький та багато інших видатних людей. Юні ленінці рапортували їм про свої трудові звершення, успіхи в навчанні та військово-фізкультурній роботі, художній самодіяльності. Піонери присягали на вірність справі Леніна та Комуністичної партії.

29 НАРОДИВСЯ ВОЛОДЯ ДУБІНІН, ПІОНЕР-ГЕРОЙ (1927 — 1942)

Володя Дубінін навчався в одній із керченських шкіл, захоплювався авіамоделюванням, любив море. Сонячне дитинство обірвалося грізного дня, коли на нашу землю напали фашисти. Невдовзі Володя став зв'язківцем і розвідником партизанського загону, який базувався в катакомбах. Непомітно для ворогів проникав він у місто, діставав цінні відомості партизанам. Хлопчик розвідав підступний план гітлерівців, які збиралися затопити катакомби. Ризикуючи життям, попередив партизанів. Загинув Володя смертю героя. Нагороджений орденом Червоного Прапора. Прочитай книгу Л. Кассіля та М. Поляновського «Вулиця молодшого сина», присвячену відважному піонерові.

31 ДЕНЬ ШАХТАРЯ

їх колег і старших товаришів-письменників, твори яких подобалися дітям». Вже у 1924 році виходять оповідання О. Копиленка «Дитина», «Сенчині пригоди», «Юрко», «Пригноблений»...

Зростанню творчої майстерності письменника сприяли його зустрічі з Максимом Горьким, дружба з Аркадієм Гайдарем, з великим радянським педагогом А. С. Макаренком. Він створює серію оповідань про школу, взаємовідносини учнів і вчителів, про виховання в дітей колективізму, відповідальності за доручену справу. Творчою удачею О. Копиленка стали його романи «Дуже добре» і «Десятикласники».

У роки Великої Вітчизняної війни письменник-патріот своїми творами таврує фашизм, розповідає про злочинні дії гітлерівців, розкриває героїзм радянських людей на фронті і в тилу. Він показує дітей на війні, їхню мужність і завзяття в боротьбі з ненависним ворогом.

Війна закінчилася. О. Копиленко багато подорожує по країні, зустрічається з цікавими людьми, слухає їхні розповіді. А згодом з'являються роман «Лейтенанти» і п'єси «Чому не гаснуть зорі» та «Ви давно повернулись!» Діти одержують від улюбленого письменника нині хрестоматійні оповідання «Хата хлопчика-мізинчика», «Адмірал», «Петроградський хлопчик».

О. Копиленко дуже любив і знав природу. І справа не лише в тому, що він був біологом за освітою. «Він усе життя цікавився птахами, звірями,— розповідав Максим Рильський,— розводив у себе на квартирі якісь рідкісні рослини... А які щиглі співали на квартирі Копиленка, які чижі!...» Письменник, зрозуміло, не міг не розповісти про це маленьким читачам. У 1934 році з-під пера О. Копиленка виходить невеличка книжечка «У лісі», а в 1948 році побачила світ його книга «Як вони поживають» — своєрідна енциклопедія про природу для дітей.

...Сповна віддав народові, дітям свій талант, тепло чуйного і щедрого серця письменник-комуніст Олександр Іванович Копиленко, якому б виповнилося нині вісімдесят літ. Вдячні читачі високо шанують майстра слова. Його іменем названі вулиці, школи, бібліотеки. Гордо розтинає дніпровські хвилі пароплав «Олександр Копиленко». За кращі твори для дітей письменникам і художникам присуджується премія імені О. Копиленка журналу «Барвінок».

Анатолій ДАВИДОВ

Олександр КОПИЛЕНКО

ПРО БРАТА РІДНОЇ МОСКВИ

Коли на вулицях, в скверах, парках і на бульварах зацвітуть каштани, Київ робиться особливо гарним. Гордо стоять високі дерева, пронизані лагідним весняним промінням. Здається, наче кожний листок просвічується наскрізь. Навіть тіні, що прозоро тріпотять на тротуарах, відсвічують зеленню.

В такий сонячний день, у неділю, я вийшов походити по Києву...

У мене є приятель — учень третього класу Ігор. Жвавий, меткий і розумний хлоп'яга, який і хвилини не може всидіти спокійно... То він колесо ганяє, то м'яч, а то просто мчить з хлопцями наввипередки.

Ігор дуже допитливий і може відразу поставити десятки несподіваних запитань.

Так уже ми з ним і звикли — як тільки зустрінемося, або він прибіжить до мене додому, значить, я маю відповідати на всі його «а чого це, а чому це, а що це?»

Ось і зараз, тільки я вийшов на вулицю, Ігор підбіг до мене, привітався і запитав:

— А куди ви йдете?

Я сказав, що піду прогулятись по місту. Ігор попросив взяти і його. Ось тільки збігає спитає маму, та вона пустить...

— Ні, Ігоре, мабуть, не треба тобі йти зі мною, бо стомишся,— сказав я.

— Не стомлюсь! Я не такий... А коли трохи стомлюсь, тоді мені тільки з'їсти порцію морозива, запити газованою водою з подвійним сиропом або кілька цукерок,

і відразу знову з'являються сили. Можу ходити та бігати скільки завгодно,— хитро посміхнувся і зіщулився Ігор.

«Ох і хитрюга ж ти у мене, хлопче»,— подумав я і дозволив Ігорю йти зі мною на прогулянку.

Ми вийшли на Володимирську вулицю і опинилися перед музеєм Леніна.

— Я тут був,— урочисто промовив Ігор. — В день народження Леніна ми сюди всім загоном прийшли... з вожатою... Дядю, а ви знаєте, що Ленін був найперший учень і що гімназію закінчив із золотою медаллю?.. Нам в музеї атестат Ілліча показали. Я сам бачив, чесне ленінське... І ще бачив одиночну камеру, де сидів Володимир Ілліч за революційну діяльність...

— То ти, мабуть, макет камери бачив,— зауважив я.

За розмовами ми і не помітили, як підійшли до Золотих воріт. Звичайно, не міг Ігор обійтись без запитання:

— От дивно... Ворота з сірого каменю, а називаються Золотими. Чому?

Довелося пояснити, що Золоті ворота побудовані понад дев'ятсот років тому. І тоді вони були прикрашені двома золотими банями, тому й називали їх Золотими. Через ці ворота в'їжджав князь Ярослав Мудрий, який їх і побудував... Богдан Хмельницький після перемоги над польськими панами теж в'їжджав у Київ через Золоті ворота...

— Про Богдана Хмельницького нам вчителька багато розповідала,— сказав Ігор.

— Що ж вона розповідала? — тепер уже запитав я, щоб перевірити Ігоря.

Ніби відповідаючи урок, Ігор виклав мені, що Богдан Хмельницький великий полководець, який підняв український народ на боротьбу проти польських панів. Він хотів, щоб Україна возз'єдналася з Росією,— щоб народи-брати жили в дружбі і разом виступали проти ворогів..

Ми підійшли до пам'ятника Богдану Хмельницькому. Гордо сидить Богдан Хмельницький на баскому коні і, піднявши булаву, показує нею на північ, на рідну Москву.

— Нам вчителька казала, що наш Київ — рідний брат Москви... Ох, мені в Москву хочеться,— зітхнув Ігор.

— Підростеш, поїдеш... А зараз я тобі покажу, де колись жив князь Володимир...

— Який? Той, що на Володимирській гірці йому пам'ятник стоїть? — скрикнув Ігор.

— Той самий... Це він і заснував місто Переяслав, де пізніше зібрав Раду Богдан Хмельницький. Ось тут, де зараз двадцять п'ята школа, на цьому місці стояв терем князя Володимира. Біля тисячі років тому Володимир ходив по оцій землі, звідси вирушав у походи. На цих київських горах, над Дніпром, починалася історія трьох братніх народів — російського, українського та білоруського. Недаремно Київ називали здавна — мати городів руських...

Ігор замислився, мабуть, важко йому було уявити ту сиву давнину... Але за хвилину він уже знову запитав:

— А тоді Поділ був?

— Звичайно, був. Там жили ремісники і купці, там ішла велика торгівля з багатьма країнами. Відоме київське торжище, тобто базар, був на Подолі. Від тих давніх часів до наших днів збереглися назви вулиць, такі, як Гончарівка, де жили і працювали гончарі, що виробляли глиняний посуд, або Кожум'яцька, де працювали кожум'яки, тогочасні шкіряники.

— А ти хіба на Подолі буваєш? — спитав я Ігоря.

— Аякже, на пташиному базарі, з хлопцями... Це ж саме біля Кожум'яцької вулиці. Та я не знав, чому вона так зветься, а тепер всім хлопцям розкажу... Я там у неділю був. Тільки я своїх пташок уже повипускав, а восени знову придбаю...

А я і забув, що Ігор завзятий любитель співочого птаства!

З гори ми подивилися на Поділ. Скільки там високих кам'яних будинків, які там красиві площі і сквери! А туди, в бік Куренівки та Пріорки, розташувалися фабрики та заводи...

Праворуч широко вигнувся Дніпро. Вода вже спадала, але задніпровська даль ще голубіла на кілька кілометрів. Прогудівши басом, відходив пасажирський пароплав. Снували катери, моторні човни, буксири з напругою тягли присадкуваті навантажені баржі, вирушаючи в далекий рейс на Каховку...

Ігор замріяно сказав, що скоро вже вони з сестрою Наталкою на пляж ходитимуть. Іноді й мама з ними ходить. Тоді, правда, не так весело,— мама не дозволяє Ігорю плавати, бо сама не вміє. А Наталка плаває, як риба, і вже його навчила.

— Ти не стомився, Ігоре?

Ні, де там! Ігор може довго-довго ходити. От минулої неділі мама йшла до своєї сестри, на Печерськ, і взяла з собою Ігоря. Подивилися вони на Хрещатик. Там будинки так швидко виростають, що й стежити не встигаєш. А кранів скільки! Стоять, піднявши свої дзьоби..

А потім Ігор з мамою пройшлися біля того музею, де два величезні леви сидять, вишкіривши зуби, аж страшно, хоч вони й кам'яні. Це Музей українського мистецтва.

А далі ще один величезний будинок — Рада Міністрів.

— Ви не бачили генерала Ватутіна, коли він живий був? — раптом спитав Ігор.

— Бачив, і навіть знайомий був з ним... Це ж під його командуванням звільняли наші війська Київ у 1943 році.

— А ми з мамою бачили пам'ятник Ватутіну, — сказав Ігор. — Ох, і квітів там багато! І ще ми в Лаврі були. Мама показала мені, де могила князя Юрія Долгорукого, який вісімсот років тому заснував нашу Москву.

... Ми проходили повз буфет, де продавали морозиво. Ігор посміхнувся й каже:

— Ох, тепер я вже, здається, стомився,— і глянув у бік буфету. Він, напевно, заздрив тим, хто зараз там ласував.

Сіли ми за столик, і я почастував свого малого супутника морозивом і газованою водою з потрійним сиропом...

1954 рік

Малюнок Л. ГАРМИЗИ

УВАГА — КОНКУРС!

Славна історія столиці Радянської України, міста-героя Києва. Славна своїми революційними, бойовими, трудовими традиціями. І сьогодні місто над Дніпром широко відоме величними звершеннями у праці, науці та культурі.

Невдовзі уся наша країна відзначатиме 1500-річчя від дня заснування Києва.

Пропонуємо читачам «Барвінку» теж взяти участь у підготовці до ювілею.

ЗАВДАННЯ ЮНИМ ХУДОЖНИКАМ

На ваших малюнках хотілось би побачити пам'ятні місця Києва, людей столиці, куточки міста, які ви знаєте і любите, київські заводи, парки, стадіони, школи, дитячі майданчики, будинок, де мешкаєте.

Чекаємо малюнків!

ЗАВДАННЯ УСІМ ЧИТАЧАМ ЖУРНАЛУ

Раді будемо одержати від вас розповідь «За що я люблю Київ». Розкажіть про історію міста і його сьогоднішній день, про своїх друзів-киян, про враження від екскурсій до столиці республіки. Ми сподіваємося, що ваші розповіді будуть не тільки змістовні, цікаві, але й написані красиво, без помилок.

Кращі малюнки й розповіді «Барвінок» надрукує, переможці конкурсу одержать пам'ятні подарунки.

Малюнок В. ПОСОХОВА

ЖОВТЕНЯТА — ПО КРАЇНІ ЖОВТНЯ

Друзі! Хто з вас мчав ракетою чи плив на підводному човні, летів вертольотом чи скакав на баскому коні? Хто з вас разом з друзями вже створив відважний жовтенятський екіпаж і включився у Всесоюзну гру-подорож «Жовтенята — по країні Жовтня»?

Ану, піднесіть руки всі, хто любить мандрувати! Вище, вище підносьте, щоб Барвінок усіх помітив. Молодці!

А тепер зберіться екіпажем і напишіть повідомлення про те, де ви устигли побувати, що побачили, якими маршрутами в цьому навчальному році подорожуватимете. Згадайте усі свої добрі справи, а потім вже беріться за перо. До повідомлення додайте карту вашої мандрівки, найцікавіші сторінки щоденників та бортових журналів, малюнки, фотографії.

Барвінок уже настроїв радіотелеекран «Клубу жовтенят» і з радістю слухає ваші голоси:

— Екіпаж «Сміливий» пройшов маршрутом «Ім'я Леніна на карті Сумщини». Зібрані матеріали передано до шкільного Ленінського музею.

— Екіпаж «Веселий вітер» доповідає, що маршрут «Орден Леніна» пройдено успішно. Ми розшукали вісімнадцятьох кавалерів ордена Леніна і подружилися з ними. Дізналися, що цю високу нагороду було встановлено в 1930 році, вперше її було присуджено газеті «Комсомольская правда».

— Під час мандрів лісами нашої Батьківщини екіпаж «Веселка» допоміг лісництву в заготівлі хвої на корм і провів операцію «Мурашка». Найкраще працювали Олег Бондаренко, Таня Лукаш, Оленка Павлюк. Їм оголошено подяку.

— Командир екіпажу «Іскорки» доповідає, що пілотований ним книголіт відвідав планету «Казкова» і щасливо повернувся на землю.

— На машині часу екіпаж «Будьоннівці» побував у 1918 році. Ми дізналися, що 23 лютого того буремного року полки нашої армії біля міст Нарви та Пскова вступили в перший поєдинок з ворогами і здобули перемогу. Наш екіпаж також провів збір «Про що розповідають ордени та медалі».

— Екіпаж «Стрімкий» пройшов маршрутом «П'ятирічка на моїй вулиці». Жовтенята побачили, як швидко зводиться новий будинок, як ремонтують дорогу, допомогли посадити молоді деревця в дитячому садку. Скоро на нашій вулиці відкриється новий автобусний маршрут, а на місці старого будинку буде красивий сквер. Ми посадимо у ньому квіти.

Ідуть та йдуть листи-повідомлення. Невдовзі Барвінок отримає, друзі, і вашого листа. Не забудьте написати назву вашого екіпажу, його девіз, намалювати емблему подорожі, транспорт, яким долатимете відстані.

А тепер погляньте на КВИТОК МАНДРІВНИКА, який Барвінок виготовив для вас. Акуратно виріжте КВИТОК. Запишіть туди маршрут своєї подорожі. Його ви можете вибрати самі, а можете одержати у ради друзів жовтенят або у штабі гри.

Не забудьте відразу записати, коли ви маєте прибути на станцію призначення. А як маршрут буде пройдено, попросіть, щоб усі ті, з ким ви зустрінетеся в дорозі, зробили про це у КВИТКУ спеціальну позначку.

КВИТОК зберігайте в «Жовтенятському куточку», а Барвінкові надішліть свої повідомлення.

ЗАВДАННЯ

Барвінок готує виставку всіх видів жовтенятського транспорту. Він чекає від вас малюнків, фотографій, макетів усюдиходів, вертольотів, машин часу... Поясніть побудову ваших машин, принципи їхньої дії. Обов'язково вкажіть прізвища авторів.

Кращі машини отримають приз Барвінка, а їхнім творцям буде присуджено звання генерального конструктора.

ВСЕСОЮЗНА ГРА-ПОДОРОЖ «ЖОВТЕНЯТА — ПО КРАЇНІ ЖОВТНЯ»

КВИТОК МАНДРІВНИКА

ДОРОГІ ЖОВТЕНЯТА!

Наша гра-подорож «Жовтенята — по країні Жовтня» триває.

Перевірте бойову готовність екіпажів, уточніть маршрути, складіть карту мандрівки і — в дорогу!

Подорожуючи, ведіть бортові журнали, щоденники. Найцікавіші сторінки з них, найвдаліші малюнки, найдосконаліші моделі транспорту ваших екіпажів надсилайте до редакції журналу «Барвінок», у штаб гри. Чекаємо повідомлень!

Найкращі екіпажі буде відзначено.

Щасливої дороги!

Маршрутний лист екіпажу

клас ______

школа ______

адреса ______

назва екіпажу ______

командир ______

станція призначення	час відправлення	час прибуття	позначка про те, що маршрут пройдено

ТВІЙ ЖОВТЕНЯТСЬКИЙ КУТОЧОК

Побував Барвінок у школах, зазирнув до класів — чи все готове до навчального року. Усміхнулися йому чисті вікна, весело заблищали класні дошки, новенькі парти: «Все-все готове, Барвінку! Чекаємо не дочекаємося школярів!»

А от з жовтенятськими куточками Барвінку не всюди пощастило зустрітися — мабуть, ще не всі жовтенята навчилися їх оформляти.

І вирішив Барвінок приготувати жовтенятам подарунок до першого вересня: підказати, як найкраще оформити жовтенятський куточок. Так оформити, щоб він не просто висів у класі, а став жовтенятам вірним помічником у роботі.

Намалював Барвінок, яким повинен бути куточок жовтенятської групи другого класу, й замислився. Схожий він, звичайно, на куточки першокласників та третьокласників, але й відрізняється від них.

Що ж спільного в куточків?

У всіх бойові і веселі назви: «Орлятко», «Хлопчиш-Кибальчиш», «Зміна», «Крилаті», «Аврорівець», «Червона гвоздика», «Сонечко»...

У кожної групи обов'язково є свій девіз і підпис: «Жовтенятська група... класу при піонерському загоні імені...»

На видному місці в куточках повинні бути жовтенятські доручення, плани роботи, підказки-поради, розповіді про справи зірочок, про те, як виконують жовтенята свої правила.

А ще в куточках є «сонячні зайчики» та «хмарки». «Сонячні зайчики» завжди радість приносять — про нову п'ятірку розкажуть, з днем народження привітають, імена переможців жовтенятських конкурсів повідомлять. А «хмарки» навпаки: показують, хто на уроці весь час крутився, хто забув книгу до бібліотеки здати, хто до школи знову запізнився. Добре, що «хмарки» рідко з'являються — жовтенята намагаються не підводити своєї групи.

Доручення повинне бути в кожного жовтеняти. Одні — командири зірочок. Вони вміють зірочку вишикувати, збір підготувати, простежити, як виконуються доручення. Командири — перші поміч-

ники вожатого і вчителя. Недаремно вони, крім жовтенятської зірочки, ще й червону командирську зірку носять. У санітарів свій знак — червоний хрест. Вони стоять на сторожі чистоти в класі, їдальні. Кожного з жовтенят своєї зірочки перевірять — чи нема випадково між ними нечупар, чи всі уже вступили до товариства чистих тарілок. Бібліотекарі гордо носять на грудях значок з розкритою книгою, адже вони найвірніші її друзі: першими в бібліотеці побувають і найцікавіші книги до класу принесуть — читайте, друзі! Це бібліотекарі знають безліч захоплюючих казок, уміють лікувати книги, допомагають піонерам проводити операцію «Живи, книго!»

А ігровики знають багато різних ігор. Щойно дзвінок покличе на перерву, збирають ігровики довкола себе жовтенят. «Давайте пограємось!» — пропонують.

Друзі природи календар погоди ведуть, узимку підгодовують птахів, осінню збирають квіткове насіння для клумби дружби, поливають вазони, багато віршиків про квіти знають.

Добре, коли в кожного є цікава справа!

А чим же відрізняються куточки?

У куточку першокласників обов'язково повинні бути жовтенятські правила, щоб діти швидше їх запам'ятали й навчилися виконувати. Також тут намальований маршрут їхньої першої подорожі по країні Жовтня.

В куточку третьокласників — свої завдання. Основне, якнайкраще до вступу в піонери підготуватися, якомога більше про піонерську організацію дізнатися. Тому чимало місця в куточку займають карта подорожі по країні Піонерії, матеріали з життя юних ленінців нашої Батьківщини, піонерської дружини рідної школи, шефського загону, закони піонерів Радянського Союзу, вирізки з газет та журналів, кращі твори на тему «Чому я хочу стати піонером».

Ось приблизно так потрібно оформити куточки. Але, звичайно, кожна жовтенятська група, оформляючи, подарує куточку свою вигадку, і від цього він ще кращим стане.

ЗАВДАННЯ

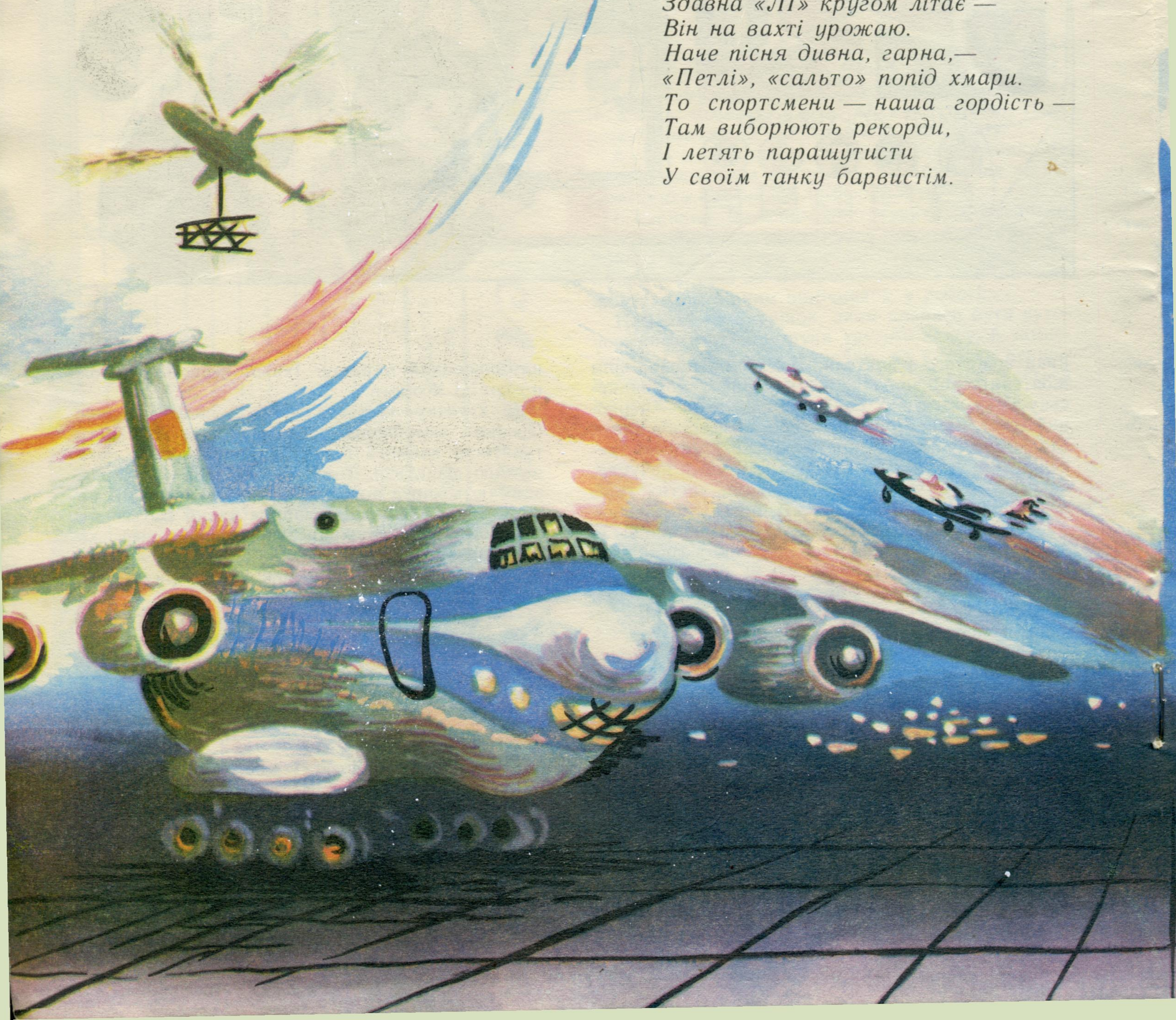
Оформіть куточок своєї жовтенятської групи і надішліть його фотографію до редакції. Найкращі куточки буде відзначено Барвінком.

«Клуб жовтенят» веде Олена НЕМЕЖАНСЬКА

Валентин ЛУКША

КРИЛАТИЙ ЦЕХ

Ніби в злагодженім хорі,
Тут виспівують мотори.
Зорі просяться на борт.
Не вгава аеропорт.
Прагнуть літаки польоту,
Бо не можуть без роботи.
Гляньте, «АН» — гігантський сам —
Вантажі везе на БАМ.
Над зеленою тайгою
Пролітає «ТУ» стрілою.
У «Артек» на світлих крилах
Дітвору доправлять «ІЛи».
(Хто там
Мріє побувать,
Той хай учиться
На «п'ять»!)
«ЯК» реве, неначе як,
Не вгамується ніяк.
В нього також рейс відомий —
Він везе деталі в Гомель.
Он під сонячним промінням
Сяє в небі вежа синя.
День у день кипить робота
В працьовитих вертольотів.
Треба добриво землі —
Хто доставить?
Спритний «ЛІ».
Здавна «ЛІ» кругом літає —
Він на вахті урожаю.
Наче пісня дивна, гарна,—
«Петлі», «сальто» попід хмари.
То спортсмени — наша гордість —
Там виборюють рекорди,
І летять парашутисти
У своїм танку барвистім.

Раптом металевим громом
Пронеслось аеродромом.
Понад спокоєм доріг
Громом прокотився «МІГ».
Щоб було
Безхмарним небо,
Є у небі в нас,
Що треба.
... Цех гуде.
Робота в нього
Серед неба голубого.
Зорі просяться на борт.
Не вгава аеропорт.

Переклала з білоруської
Г. КИРПА

Малюнок В. ГОРДІЙЧУКА

Ігор РОСОХОВАТСЬКИЙ

Малюнки О. ПРАХОВОЇ

УНІВЕРСАЛЬНІ ЛІКИ

Фантастичне оповідання

— Петрик боягуз! — дзвенить Олегів голос.

— Злякався! Ага, Васька злякався! — пискливо вторує Ніна.

Я вдаю, що не чую.

Почни доводити — ще більше дражнитимуть.

А Васько намагається триматися від мене якнайдалі. Хто-хто, а він знає, чи боюся його. Дуже добре знає. Проте машинку все ж поцупив. Ту саму, яку зробив мені батько. Всі хлопці милувалися нею. Дверці відчинялися, мов справжні, кермо працювало — колеса повертало. Такої машинки в магазині не купиш. Таку може зробити лише мій татко! Я чув одного разу, як дядько Вітя шанобливо говорив йому: «Бути б тобі генеральним конструктором, а не комбайнером». А татко засміявся і відповів: «Там є голови трохи більші за мою...»

Після уроків Васько перший з класу вискочив. І слід захолов. Шукай вітра в полі.

А я додому один пішов, щоб хлопці не дражнили. Іду повз кущі біля озера, чую шум якийсь, бібікання. Немов машина. І голос знайомий...

Тихенько кущі розсунув, дивлюся — Васько моєю машинкою грається. Портфель на гараж перетворив. З підручників та зошитів автостраду проклав.

Підвів Васько голову — мене побачив. Схопив машинку, за спину сховав. Знітився. Чекає, що зараз одержить по заслузі.

Однак я таткові слова пам'ятаю. Він ними не розкидається.

Дуже свербіли в мене руки. Я їх навіть потер одну об одну і про всякий випадок до кишень заховав.

— Батько мені другу зробить,— сказав я Васькові, старанно відводячи очі від машинки. Навіть примружився трішки. — А цю... Вважай, що я тобі її подарував...

Обернувсь я круто, пішов звідти. Швидко пішов, аби тільки не передумати. Ще й гілка по очах стьобнула. Таткові слова згадав, що Васька жаліти треба. У нього батька немає, мама часто хворіє.

Підійшов я до верби, що росте перед поворотом дороги, як раптом із-за неї назустріч мені хтось рушив. Спочатку я й не розгледів — хто. А потім бачу — дві постаті, неначе з густого туману зліплені.

— Не бійся, хлопчику,— обізвався перший незнайомець.

— Не треба нас боятися,— підхопив другий. — Ми не заподіємо тобі зла.

— Так я і злякався,— відповідаю, а сам міцніше ногами в землю впираюся. — Я знаю, хто ви такі.

— Знаєш? — здивувався перший.

— Звичайно. На людей ви не схожі. Значить, ви — жителі іншої планети, інопланетяни. Я про вас оповідання фантастичні читав. А звідки ви прилетіли?

— Він знає! — зрадів перший.

— Знає, знає, розумний хлопчик! — підтвердив другий. — Ми прилетіли з шістнадцятої планети сузір'я Стрільців. Ось уже сотні років ми мандруємо серед зірок, шукаємо, хто б нам допоміг.

Стільки смутку було в його голосі, що мені стало шкода незнайомця.

— Чим же я зможу вам допомогти?

Вони обоє стрепенулися:

— Це він! Безсумнівно. Той, хто нам потрібен!

— Ми вже давно спостерігаємо за тобою,— сказав другий. — Ми бачили, як ти повівся зі своїм товаришем. Ти — добрий. Тож допоможи і нам, нашій планеті.

— Я? Допомогти цілій планеті?

— Так, так, саме ти. — Він навіть став пританцьовувати на радощах. — Як добре, що ми тебе знайшли!

— У нас на планеті виникла жахлива епідемія, добрий хлопчику,— почав пояснювати його товариш. — Жителі втрачають розум, накидаються один на одного й відбирають різні речі, або навпаки — забиваються у далекі закутки, в печери, і не виходять звідти місяцями. Заводи й фабрики зупинилися, поля здичавіли. Лікарі не ходять до хворих, шофери та машиністи відмовляються возити пасажирів. Помирають тисячі...

— Тоді вам треба якомога швидше потрапити до Степана Гнатовича. Це головний лікар нашої лікарні. Він такий хороший лікар, що кращого й не знайдете.

— На нашій планеті теж багато гарних лікарів,— сказав перший.

— Найкращих спеціалістів. Таких немає і в сусідніх сузір'ях. Багато з них училися по двісті років,— додав другий. — У наших клініках — найкращі, найсучасніші прилади.

— Але раз так, то хто ж вам допоможе? — здивувався я.

— Ти, добрий хлопчику, ти! Як добре, що ми тебе знайшли. — Він дістав звід-

кись маленький прилад з екраном і попрохав: — Дивись уважно на екран.

— Думай про тих, кого побачиш на ньому. Бажай їм допомогти! — підхопив його товариш.

На екрані замиготіли тіні, з'явилося чиєсь обличчя у сльозах. Потім я побачив безліч таких істот, як мої нові знайомі. Одні були в лікарняних палатах, інші — у своїх будинках, заставлених різними речами, треті — у похмурих печерах. Але всім було однаково погано. Я страждав від того, що нічим не можу допомогти. Діти не гралися на майданчиках, а ховались у будинки й печери. Мабуть, не тільки я, а й уся наша жовтенятська зірочка, навіть уся піонерська дружина нічого б не придумали.

— Мені дуже жаль,— сказав я інопланетянам,— але я не можу придумати, як вам допомогти. Може, з батьком порадитися...

— Ти вже допоміг! — вигукнув інопланетянин. — Дивися сюди!

На екрані я побачив тих же істот, тільки почували вони себе вже значно краще. Он якісь двоє взялися за руки і усміхаються. Он один обійняв іншого, неначе після розлуки...

— Їх урятовано! Тепер вони почнуть трудитися. От уже працює система енергопостачання! — радісно вигукнув інопланетянин. — Уся наша могутня техніка знову рухатиметься. Ми врятовані! І все це завдяки тобі, хлопчику!

Мені було дуже незручно. За що мені дякувати? Адже я нічого для них не зробив.

— Треба йому пояснити,— сказав перший інопланетянин, і його лице засвітилося ласкою. — Наука й техніка на нашій планеті розвивалися мільярди років. Ми багато чому навчилися, але розучилися співчувати один одному. Розучилися жаліти й любити інших...

— Саме так, любити інших! — підхопив другий. — Коли ти спостерігав картини бідування, ми передавали твої почуття через підсилювач на приймачі нашої планети. І ці щирі почуття надали руху цілій цивілізації. Спасибі тобі, хлопчику!

Переклав з російської
М. ВИДИШ

Любов ЗАБАШТА

ДИВОЦВІТ

Кажуть, в лісі чи в діброві,
Між зелених віт,
Виросли квітки шовкові,
Хтось назвав їх — д и в о ц в і т.

Дивоцвіт мій у траві,
Квіточки шовкові,
Ви зросли, немов живі,
З моєї любові.

***

Моя мала сестричко,
Зеленая вербичко,
Звідки ти отут зросла?
Звідки силу узяла?

Невже з гілочки малої,
Що принесла я з собою,
З лугу нашого, від річки?
Виростай скоріш, сестричко!

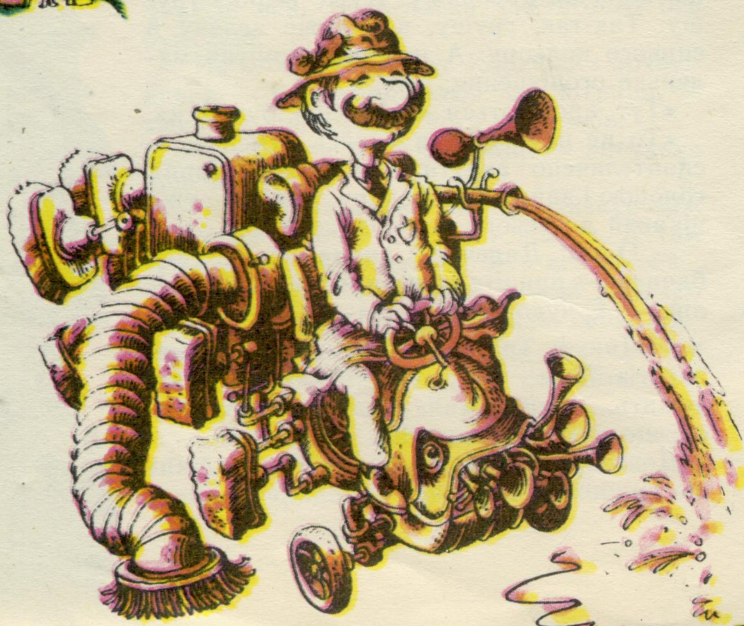

Якщо ви сядете в поїзд і поїдете праворуч, то за три години опинитеся в місті Зовсімпоруч. Зовсімпоруч — місто не надто велике, але й не дуже мале. Звичайне казкове місто середніх розмірів.

Зовсімпоруч, як завжди, аж виблискує чистими вулицями. У його парках квітують троянди, виграють на сонці фонтани. Під мостом весело плюскоче річка Дзіньдзенелька. Ніщо не нагадує про те лихо, яке місяць тому нагло впало на місто.

І це лихо впало на місто тільки через те...

Але не будемо квапитися, почнемо читати нашу казку, перший розділ якої має назву:

ДЯДЕЧКО СВИРИД ТА ЧИМА

Мабуть, найвідомішою людиною в місті був дядечко Свирид. Дядечко Свирид — головний підмітальник вулиць, найкращий озеленювач парків і скверів, ревнитель чистоти й порядку, — тобто, звичайний міський двірник. Ось хто такий дядечко Свирид.

Він прокидається перший у місті, коли сонце ледь рожевить дах міської вежі, і квапиться до Чими.

Чиму, або Чисту Машину, дядечко Свирид зробив сам. Усе — від найдрібнішого гвинтика до великого червоного сигналу, — вийшло з його рук. Це була дуже корисна й розумна машина. Вона уміла підмітати тротуари й бруківку, поливати клумби, підстригати газони і — уявіть собі! — навіть розмовляти.

Ось яка це дивовижна машина!

Мешканці міста ще дрімали під ковдрами, а дядечко Свирид уже з'являвся біля Чими.

— Доброго ранку! — вітався він з Чистою Машиною. — Як відпочивалося?

— Чудово! — відповідала Чима.

— От і гаразд, — казав дядечко, — тоді можна братися до праці.

Дядечко Свирид зручно вмощувався на шкіряному сидінні, натискав на педаль, і Чима починала старанно чистити асфальт щітками, мити його шваброю, поливати водою зі шланга. А коли площі та вулиці міста Зовсімпоруч виблискували, як нові копійки, дядечко Свирид говорив Чимі:

— Тепер можна й відпочити.

— Можна, — згоджувалась Чима.

Дядечко Свирид натискав на спеціальну кнопку... Й тут несподівано з-під капоту Чими вистрибували десятки труб, флейт, сопілок, які нишкли під час праці машини.

Чима мчала по місту, й дзвінка мелодія летіла над площами і вулицями Зовсімпоруч.

Чима так завзято грала на трубах, так весело виспівували флейти й сопілки, що найбільші ледарі й лежні схоплювалися з ліжок і широко розчиняли вікна. Всім кортіло почути пісню Чими й дядечка Свирида.

Крім Чистої Машини, у дядечка Свирида був ще один помічник — Дощ. Правда, це був страшенний сонько, і дядечкові Свириду раз у раз доводилося шукати його й будити. Та прокинувшись, Дощ працював дуже старанно. Він щедро кропив дахи будинків, бруківку, тротуари, сквери, доливав водою басейни, ставки, річку Дзіньдзеленьку, одне слово, робив усе, що належить робити Дощу.

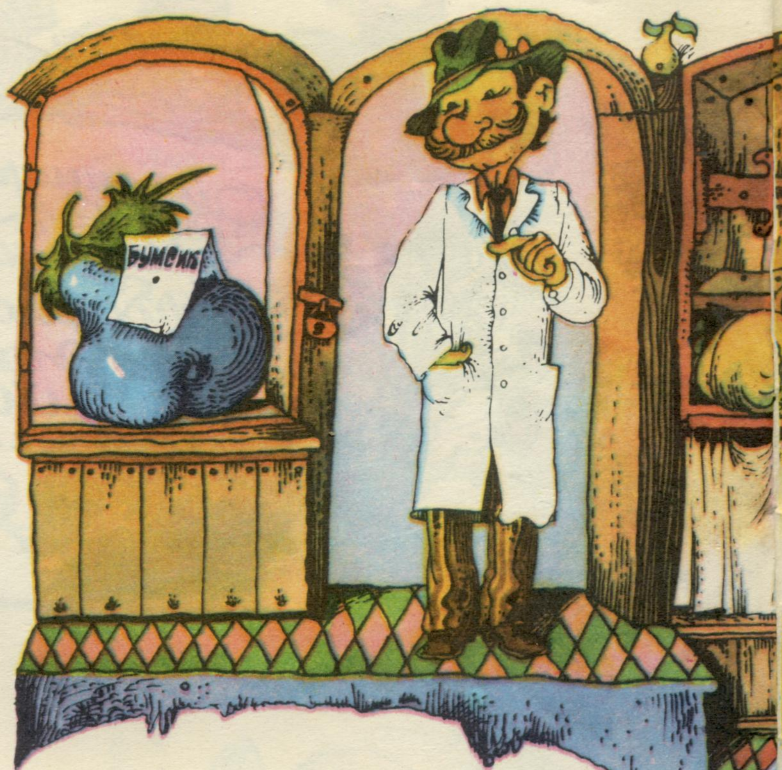
Прибравши вулиці й площі міста Зовсімпоруч, розбудивши його мешканців піснею, дядечко Свирид трохи відпочивав і брався до книжок та креслень.

Дядечко Свирид був не тільки найзнаменитіший, а й найклопітніший, найдобріший у місті Зовсімпоруч. Усе, що він знав та вмів, віддавав дядечко людям свого улюбленого міста. А віддавав він багато, бо ж усе щось вигадував, конструював, винаходив...

Лише одна вигадка ніяк у нього не виходила. Бозна-скільки років мріяв дядечко покласти на вулицях кольоровий асфальт. І не просто покласти, щоб він милував око, а щоб той асфальт міняв свій колір залежно від погоди. Пече сонце, тротуар прибирає прохолодного кольору — блакитного чи зеленого. Накрапає холодний дощ — тротуар стелеться під ноги перехожим жовтогарячий, рожевий, червоний, ніби аж гріє людей. І веселіше в місті стає.

«На такий тротуар, — думав собі дядечко, — ніхто не зважиться кинути недогризок або цукеркову обгортку. Тоді Зовсімпоруч справді буде не тільки найчистішим і найкрасивішим, а й дуже веселим, добрим містом. Скочить, наприклад, хтось із ліжка з лівої ноги. Надворі мокреча, хмарно. Настрій у людини стає поганий. Вийде така похмура людина на вулицю, а вулиця зовсім не сіра від негоди, а навпаки — яскрава, святкова. Навіть холодні калюжі виграють світлими фарбами — жовтогарячими, яскраво-синіми, червоними. І дзеркалять ці веселі калюжі веселі обличчя людей. Як же тут не усміхнутися нашій сердитій людині! Мовби теплою водою змиє з неї поганий настрій.»

Дуже хотілося дядечкові Свириду зробити кольоровий асфальт. Але поки що в нього нічого не виходило.

СИНЕНЬКИЙ БУМСИК

Цього ранку, причепуривши місто, дядечко Свирид подався в магазин «Усе для машин», щоб купити Чимі подарунки. Ще вдосвіта Чима спитала дядечка: «Що ви мені сьогодні подаруєте?» І тоді дядечко Свирид, котрий весь час думав про різноколірні вулиці та площі, згадав: чотири роки тому, саме в цей день, він припасував останній гвинтик і сказав: «Вітаю тебе, Чимо, з днем народження!»

Отже, у Чими було свято. Свято дня народження.

Дядечко Свирид неквапно крокував вулицею, роздивлявся вітрини магазинів, здоровкався з перехожими. І раптом зупинився. У вітрині невеликого магазину він побачив дивовижу. Дуже велику грушу. Так-так, грушу, але дуже велику й синього кольору. А над нею помітив маленьке оголошення:

«Тут продаються свіжі сині бумсики».

«То це не груша, а якийсь бумсик», — спантеличено скрутнув дядечко Свирид головою і зайшов усередину. Він був дуже цікавий до всього незвичайного.

— О-о-о! Дядечко Свирид! Радий вас бачити, — привітав його продавець Корнелій. — Є чудові огірки для квашення.

— Дякую. Та я не те щоб купити щось захотів... Там у вас у вітрині якийсь бумсик лежить... синій... Дай, гадаю собі, дізнаюся, що це за штукенція...

Довгобразе обличчя продавця ще більше видовжилося.

— Не штукенція це, — зітхнув Корнелій, — а бумсик, привезений із далеких Барбариських островів. Ці бумсики надзвичайно корисні. У них страшенно багато вітамінів. Вони виліковують нежить, ангіну й навіть кашель.

— Ти диви! — сказав дядечко. — Оце так бумсик! А всередині у нього що — насіння чи кісточка?

— Кісточка.

— Це добре. Посаджу я кісточки цих бумсиків у міському парку. Дивись, і в нашому Зовсімпоруч бумсики ростимуть. Зважте мені, будь ласка, шість оцих ось бумсиків.

— Не можу, — зітхнув Корнелій і похнюпився. — Я згубив ключ од вітрини, — зізнався він, і голос його затремтів.

— Де ж ви його згубили? — вигукнув дядечко.

— Тут, у магазині. Він прослизнув між дошками підлоги й упав у підвал. А там темно... І хтось хропе... Я... я... боюся...

— Це що! — махнув рукою дядечко Свирид. — Коли я розпочинаю свою працю, то на вулицях завжди ще сутінно і хропе все місто. Гаразд, давайте-но я спробую відшукати ваш ключ.

— Будь ласка... Я саме й хотів попрохати вас... — сказав Корнелій і повів дядечка Свирида до дверей у підвал.

НАВІЩО ПОТРІБНІ ХРОПИКИ?

Корнелій смикнув засув. Важкі двері розчинилися й пропустили дядечка Свирида. У підвалі було зовсім темно. Тхнуло вогкістю, пахло квашеними яблуками й стружками.

— Посвітіть мені, — попрохав дядечко, — я нічого не бачу.

Корнелій приніс ліхтар, і дядечко Свирид заходився шукати ключ.

У підвалі лежали порожні картонні та дерев'яні ящики з-під овочів і фруктів, у кутку стояли череваті діжки й кадібці з квашенням. Підлога була встелена стружками, у ній де-не-де виднілися іржаві цвяхи. А ключа не було.

Дядечко Свирид зазирнув за діжку, відсунув картонний ящик і несподівано почув чийсь тоненький голосок.

— Гей, ви там! Обережніше! Потрощите мою оселю!

Біля стіни дядечко Свирид побачив маленьку хатку-курінь, зладнану з дощечок і трісочок. Та ще дивнішим, ніж хатка, був її господар. Ні, це був не гном. Гноми всі бородаті й носять високі червоні ковпаки з помпонами. А в цього не було ні бороди, ні вусів. Так, це був не гном, але й на домовика цей чоловічок не скидався. Хіба ж ви бачили домовиків, у яких через плече звисає кругла труба, а з кишені курточки визирає торохкало? Ні, це був і не домовик. Тоді хто? Дядечко Свирид цього зовсім не знав і тому перше, що він сказав кумедному чоловічку, було здивоване: «Ви хто?»

— Хі-хі-хі! — дрібно засміявся незнайомець. — Вгадали! Ви вгадали моє ім'я! Саме так мене й звуть — Вихто.

— Химерне ім'я, — закліпав очима дядечко Свирид.

— Ще б пак, — узявся в боки Вихто. — Мене так назвали тому, що я ні на кого не схожий: ні на домовика, ні на гнома. «Ви хто?» — одразу питають мене, і це, як бачите, стало моїм іменем. Втім, іноді мені кажуть: «Ти хто?» А це неправильно. Тихто живе в подушці. І хоча він мій брат, але ми з ним зовсім не схожі.

— А що шановний Вихто робить у підвалі? — поцікавився дядечко Свирид.

— Як це — що? — відповів Вихто. — Тут моя оселя. Тут я живу. Тут працюю. Робота в мене чудова, — він поплескав рукою по трубі і ніжно торкнувся торохкала, — з їхньою допомогою дмухаю в димарі, шаруджу під ліжками, скриплю під столами — лякаю боягузів.

— Боягузів?

— Так, боягузів. Вони від цього врешті-решт облишать страх і стануть сміливими. Я в них начебто тренер з хоробрості.

— Пробачте, шановний тренере Вихто.

Тут десь має бути ключ. Чи не бачили ви його? — спитав дядечко.

— Ніяких ключів тут ніколи не було, — позіхнув Вихто. — Жжикалка була, а ключ... не знаю, ні.

— Яка жжикалка? — не зрозумів дядечко Свирид.

— А ось ця, — сказав Вихто і витяг із кишені... ключ.

— То це і є ключ! — вигукнув дядечко Свирид.

— Ви помиляєтесь, — заперечив Вихто. — Це жжикалка. — Він дернув ключем по каменю. «Жж, жж», — обізвався ключ. — Ох, і налякаю я нею сьогодні боягузів!

— Подаруйте мені, будь ласка, цей клю... цю жжикалку. Я вас дуже прошу, — заблагав дядечко.

— Який ви хитрун! Вам моя жжикалка потрібна? Але ж і мені вона потрібна. От якби ви дали мені хропики, тоді я подарував би вам цю чудову жжикалку.

— Що ще за хропики? — не втямив дядечко Свирид.

— Отакої! — обурився Вихто. — Спочатку ви називали жжикалку ключем, а тепер кажете, що ніколи не бачили хропиків. Знову хитруєте.

— Дядечку Свириде, — долинув згори голос Корнелія, — з ким ви там так довго розмовляєте?

— Довго? — здивувався дядечко й дістав із кишені годинник на ланцюжку, щоб дізнатися, котра година. Та щойно він дістав годинника, як Вихто підстрибнув, наче його вжалили кропивою, і вигукнув:

— Хропики!!!

— Де? — заозирався дядечко Свирид.

— Та у ваших руках! Найсправжнісінькі хропики. Ви — жахливий ошуканець... Але якщо ви дасте мені хропики, я вам пробачу й навіть подарую жжикалку.

— Але навіщо вам годи... тобто хропики!

— Як це — навіщо?! Як це — навіщо?! Я буду знати, коли настає ранок і коли час хропіти.

Дядечку Свириду було шкода розлучатися з годинником. Та йому дуже хотілося, щоб у Зовсімпоруч були бумсики. І він відстебнув годинник від ланцюжка й подав його Вихто.

— А дзвенькалку? — спитав Вихто.

— Яку дзвенькалку? — прошепотів дядечко й відчув, що у нього від цієї розмови голова йде обертом.

— Як це яку?! Ту, на якій були хропики. Ну й хитрун же ви!

Дядечко Свирид віддав Вихто і ланцюжок, аж тоді отримав ключ.

— Хропики, — ніжно мовив чудернацький чоловічок і щез у своїй хатці.

А дядечко Свирид поклав ключ до кишені й поліз нагору.

(Далі буде)

Малюнки О. МІХНУШОВА

ЛІЩИНА

У серпні достигають плоди цієї корисної рослини. Ядро кожного горішка захищене міцною шкаралупою. Ох, і перепадає ліщині через ті горішки! Щоб дістати ласощі, ви, діти, часто гнете й ламаєте гілля. А через рік прийдете і здивуєтеся: де ж та ліщина? Де горішки? А винні ж у їхньому зникненні ви самі.

СОНЕЧКО

Ви не раз, мабуть, зверталися до цього маленького жучка з чорними крапочками на спині: «Сонечку, Сонечку, полети на небо, там твої дітки чекають на тебе!» А жучок не летить. Іншим разом не встигнеш і рота розкрити, а сонечко вже злетіло з долоні. Справа в тому, що ця комаха своєрідний барометр: перед дощем вона млява, а погожого дня — дуже рухлива.

ЗНАЙ, ЛЮБИ, БЕРЕЖИ

ВИПУСК 8

ЗАВДАННЯ НА ВЕРЕСЕНЬ

Занотуй, коли забагряніло осикове листя.

Спостерігай за утворенням шпачиних зграй, запиши день відльоту цих птахів на зимівлю.

Коли достигли плоди глоду, обліпихи, журавлини та інших рослин?

Відзнач дні негоди; як міняється поведінка птахів та звірів?

ВЕЛИКІ ТАЄМНИЦІ МАЛЕНЬКИХ РОСЛИН

Багато комах живляться рослинним соком. А чи буває навпаки, щоб рослина ловила комах і ними тамувала свій голод? Виявляється, буває. Це дуже добре вдається росичці. Її волохаті листочки виділяють клейку рідину. Не встигнуть мошка чи комар присісти на листок, відразу ж і прилипнуть. А листок росички згортається в трубочку й починає висмоктувати здобич. Справжня рослина-мисливець!

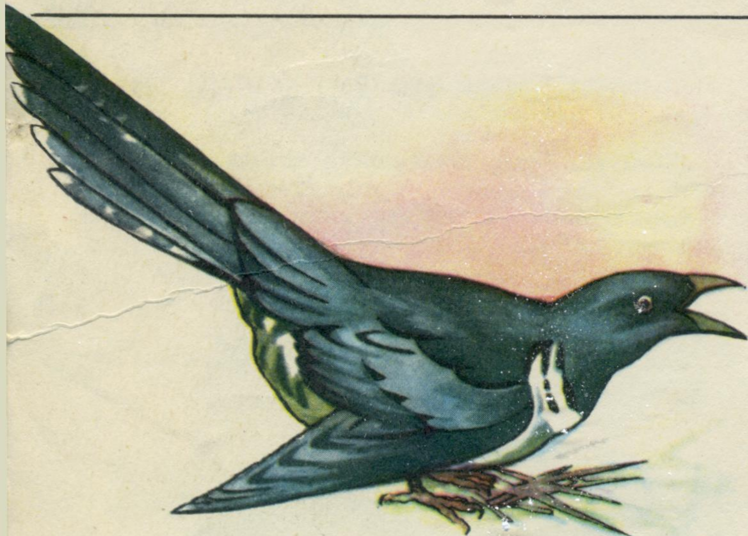

НАРОДНІ ПРИСЛІВ'Я

— Гарний гриб білий, а чоловік умілий.

— Дружба — не гриб, в лісі не знайдеш.

— Мухомор красивий, та для здоров'я небезпечний.

ЗОЗУЛЯ ТА КАЧКА

— Чи ти вже зібралася до Африки? — запитала дика качка зозулю.

— Та вже пора... Лиш боюся одна летіти.

— А де ж твої зозуленята? — здивувалася дика качка і з гордістю поглянула на своїх каченят, які добре підросли за літо.

— Не знаю. Пам'ятаю тільки, що дванадцятеро яєць поклала до гнізд вільшанок, по одному в кожне.

— А хто ж висиджував, вигодовував пташенят?

— Як хто? Вільшанки!

— Мені шкода тебе, — зітхнула качка. — Та все правильно: що посієш, те й пожнеш.

Володимир КОЛОМІЄЦЬ

ЩО ЗА КРАЙ?

Там лисиці вухаті,
а зайці там — хвостаті...
І ростуть серед хати
кавуни череваті!
— Що за край? — невтямки...
Ми були там, нівроку...
Там пілоти — шпаки,
стюардеси — сороки.
Можна втрапити всім:
ні воріт, ні загати.
Самокатом там грім
торохтить коло хати.
Все, як дома. Але
може стати мале
враз великим... І в добре
обертається зле!
Добра казка — крізь віти...
Хитрих яблук оскома...
Можна легко звідти
вернутись додому.

Малюнок А. ВАСИЛЕНКА

ІНДЕКС 74022

ЦІНА 15 КОП.

На першій сторінці обкладинки малюнок О. КАСЬЯНЕНКО
Макет В. БЕРЕЗОВОГО

Журнал видається українською та російською мовами. Засновано в 1928 році. Виходить раз на місяць. Рукописи не повертаються. Здано до набору 05.06.80. Підписано до друку 03.07.80. Формат видання 60×90/8. Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 3. Обліково-видавн. арк. 3,15. Тираж 421 000. Зам. 02858. Ціна 15 коп.

Адреса редакції: 252050, Київ-50, вул. Білоруська, 5. Тел. 79-78-85.

Ордена «Знак Пошани» видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь», м. Київ.

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

«Барвинок», журнал ЦК ЛКСМУ и Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации имени В. И. Ленина для школьников младших классов (на украинском языке).
Ордена «Знак Почёта» издательство ЦК ЛКСМУ «Молодь», г. Киев.
Журнал издаётся на украинском и русском языках. Основан в 1928 году. Выходит ежемесячно.

Адрес редакции: 252050, Киев-50, ул. Белорусская, 5. Тел. 79-78-85.

Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», Киев-47, Брест-Литовский проспект, 94.

Текст набрано з застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад».